

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड:७

संख्या: २

मिति: २०७८/०६/१९

भाग-२

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका

**लिखु तामाकोशी गाउँपालिका कृषि तथा पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन
कार्यविधि, २०७८**

प्रस्तावना: पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालन व्यवसाय लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक विकास क्रियाकलापको महत्वपूर्ण अंगको रूपमा रहेको छ। लिखु तामाकोशी गाउँपालिकामा पशुपंक्षी तथा मत्स्य पालन व्यवसायलाई थप व्यवसायिक, उत्पादन लागत घटाउन यान्त्रिकरण र प्रविधिमैत्री एवं परिवर्तित वातावरणमैत्री बनाउँदै लैजान जरुरी छ। गाउँपालिकाबाट संचालन गरिने पशु तथा कृषि सेवाका कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी, पारदर्शी, जवाफदेही, उत्तरदायी एवं गुणस्तरयुक्त रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि लिखु तामाकोशी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) को व्यवस्था अनुरूप "लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८" जारी गरेको छ।

परिच्छेद: १

१. सम्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ

क. यस कार्यविधिको नाम " लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८" रहेको छ।

ख. यो कार्यविधि लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र लागु हुनेछ।

ग. यो कार्यविधि स्विकृत भएको मितिदेखि लागु हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा:

क. "गाउँपालिका" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकालाई जनाउने छ।

ख. "कार्यपालिका" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई जनाउने छ।

ग. "अध्यक्ष" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई जनाउने छ।

घ. "उपाध्यक्ष" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई जनाउने छ।

ङ. "प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउने छ।

च. "आर्थिक विकास समिति" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको आर्थिक विकास समितिलाई जनाउने छ।

छ. "शाखा" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु सेवा शाखालाई जनाउने छ।

ज. "शाखा प्रमुख" भन्नाले लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु शाखा प्रमुखलाई जनाउने छ।

झ. "मुल्याङ्कन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको अनुसूचि-१ बमोजिम गठन भएको मुल्याङ्कन समितिलाई जनाउने छ।

ञ. "प्रादेशिक मन्त्रालय" भन्नाले बागमती प्रदेश स्थित भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई जनाउने छ।

ट. "प्रादेशिक निर्देशनालय" भन्नाले बागमती प्रदेश स्थित पशुपंक्षी तथा मत्स्य निर्देशनालयलाई जनाउने छ।

उद्देश्य:

क. गाउँपालिकाबाट सञ्चालनहुने कृषि तथा पशुसेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृत्यालाई सरल, सहज, प्रभावकारी, पारदर्शी एवं गुणस्तर युक्त बनाउने।

ख. पशुपन्छी तथा मत्स्यपालन व्यवसायलाई दिगो, मर्यादित, प्रतिस्पर्धि एवं उत्पादनमूलक बनाउने।

ग. अनुदानमा आधारित कार्यक्रममा अनुदान वितरण प्रक्रियालाई सरल र वैज्ञानिक यत्न बानाई निस्पक्षर पारदर्शी बनाउने।

घ. सेवा प्रवाहको प्रकृतिलाई सरल, निस्पक्षर पारदर्शी बनाउने।

ङ. पशुस्वास्थ्य तथा रोगनिदान प्रकृत्यालाई गुणस्तरिय बनाउने।

च. लाभग्राहीहरूको छनौट प्रकृतिलाई स्पष्टर पारदर्शी बनाउने।

परिच्छेद: २
कार्य सञ्चालन प्रक्रिया:

४. कार्यक्रम कार्यान्वयन

यन प्रकृया: कार्यक्रमहरु देहाय बमोजिम सञ्चालन गरिनेछ ।

(१) सम्बन्धित कार्यालयले स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम मुताविक अनुसूची-१ बमोजिमको १५ दिने सार्वजनिक सूचना स्थानीय एफ.एम र पत्रिका मार्फत जारी गरि वा गाउ स्थित सरकारि निकायहरुमा टाँस गरि प्रस्ताव आवहान गर्नेछ ।

(२) सूचनामा उल्लेख भए मुताविक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपयुक्त र इच्छुक प्रस्तावकहरुले अनुसूची-२ बमोजिमको आवेदन, अनुसूची-३ बमोजिमको व्यवसाय योजना, अनुसूची-४ बमोजिमको लागत साभेदारी प्रतिबद्धता पत्र, अनुसूची-५ बमोजिमको स्वघोषणा, अनुसूची-६ बमोजिमको सम्बन्धित निकायको सिफारिस र अन्य सान्दर्भिक कागजातहरु संलग्न राखि निर्धारित समय भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा आवेदन दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(३) दफा ४ को उपदफा (१) मुताविकको सूचनाका आधारमा निर्धारित समय भित्र प्रयास प्रस्तावना दर्ता हुन नआएमा सम्बन्धित कार्यालयले म्याद थप गरेको ७ दिने सूचना प्रकाशन गर्न सक्नेछ ।

(४) रीत नपुगी वा म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरु उपर कुनै कारवाही हुने छैन ।

(५) प्राप्त प्रस्तावहरुको प्रारम्भिक छनौट, फिल्ड भेरिफिकेशन र सिफारिसका लागि निम्न बमोजिमको प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समिति रहने छ ।

अनुदानका प्रस्तावनाहरुको मूल्याङ्कन तथा सिफारिस समिति:

अध्यक्ष: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत १ जना

सदस्य: गाउँपालिकाको आर्थिक विकास समितिको प्रतिनिधी १ जना

सदस्य: गाउँपालिका, कृषि शाखाका प्रमुख १ जना

सदस्य: गाउँपालिका, कृषि तथा पशुसेवाशाखाका कार्यक्रमहेर्नेफोकल अधिकृत १ जना

सदस्य सचिव: गाउँपालिकाको कृषि तथा पशु सेवा शाखाका प्रमुख १ जना

जम्मा: ५ जना

मूल्याङ्कन समितिले आवश्यक ठहरायको खण्डमा बढीमा २ जना सम्म विज्ञ मूल्याङ्कन समितिमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।

(६) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले आवश्यक ठानेमा रीतपूर्वक पेश हुन आएका प्रस्तावहरुको प्रारम्भिक छनौट सहितको सूचि पेश गर्नका लागि कर्मचारिलाई जिम्मेवारि दिन सक्नेछ ।

(७) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले प्राविधिक टोलि परिचालन गरि फिल्ड भेरिफिकेशन गर्नेछ । साथै आवश्यक ठानेमा समिति स्वयंले समेत सिफारिस पूर्व स्थलगत निरीक्षण गर्न सक्नेछ ।

(८) प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिले अनुसूची-८ बमोजिमको प्रस्तावहरुको मुल्याङ्कन गरि प्राथमिककरण सहितको सूचि स्वीकृतका लागि सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश गर्नेछ ।

(९) सम्बन्धित कार्यालय प्रमुखको स्वीकृत पश्चात छनौट भएका र वैकल्पिक छनौटमा परेका प्रस्तावहरुको नामावली र सम्झौता गर्न आउने म्याद समेत तोकि सम्बन्धित कार्यालयको सूचना टाँस गरिनेछ ।

५. सम्झौता:

- (१) स्वीकृत प्रस्तावका आवेदन संग सम्बन्धित कार्यालयले अनुसूची-९ बमोजिमको द्विपक्षिय सम्झौता गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।
- (२) तोकिएको अवधि भित्र द्विपक्षीय सम्झौता हुन नसकेमा वैकल्पिक प्रस्तावकसंग सम्झौता गरि कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- (३) द्विपक्षीय सम्झौतालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनको मुल आधार मानिनेछ ।

६. अनुदान प्रवाहका शर्तहरू:

- (१) प्रस्ताविक कार्यक्रमका लागि योग्यता पुगेको सस्थागत प्रस्तावकहरूको हकमा सूचना प्रकाशन हुनु अगावै प्रचलित कानून बमोजिमको निकायमा विधिवत दर्ता भएको हुनु पर्दछ ।
- (२) विगत ३ वर्ष भित्र भूमि व्यवस्था कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय वा मातहतका निकाय एवं संघीय सरकार अन्तर्गतका कृषि तथा पशुपन्छि विकास मन्त्रालय वा मातहतका निकायहरूबाट सोहि प्रकृतिको कामका लागि अनुदान प्राप्त गरेका आवेदक पुनः अनुदानका लागि योग्य मानिने छैन । तर अपूरो निर्माण कार्य वा कार्यक्रमलाई पूर्णता दिई सञ्चालनमा ल्याउन थप अनुदान आवश्यक रहेको भन्ने प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा पुनः अनुदान प्रदान गर्न बाधा पर्ने छैन ।
- (३) साभेदारले मेशिनरी, उपकरण, ढुवानीको साधन र अन्य विशिष्टकृत सामानहरू खरिद गर्दा सो को स्पेसिफिकेसन, कोटेशन र निर्मित कम्पनि/फर्म आदिको विवरण सम्बन्धित कार्यालयमा पेश गरि पूर्व स्वीकृति लिएर खरिद गर्नु पर्नेछ । साथै यस्तो खरिद कार्य गर्दा नियमानुसार आधिकारिक भ्याट/प्यानमा दर्तावाल व्यवसायिक फर्मले जारी गरेको विल विजक पेश नगरेको खण्डमा सम्बन्धित कार्यालयले सम्झौता मुताविकको रकम भुक्तानी दिन बाध्य हुने छैन ।
- (४) अनुदान प्राप्त गर्ने प्रस्तावकले कम्तिमा ३ देखि ५ वर्षसम्म व्यवसाय सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।
- (५) निजको जग्गामा कार्यक्रम सञ्चालन हुने भएमा सम्बन्धित जग्गा धनि संग कम्तिमा ५ वर्षको करारनामा वा सम्झौता गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (६) कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सामाजिक, वातावरणिय, प्राविधिक, वित्तिय र भौगोलिक रूपले समेत उपयुक्त हुनु पर्नेछ ।
- (७) अनुदानको लागि प्रस्ताव पेश गर्ने संगठित संस्थाको हकमा नियमानुसार सरकारी निकायमा दर्ता भएको, कर चुक्ता गरेको, स्थायी लेखा नम्बर प्राप्त गरेको, नियमित लेखा परीक्षण भएको र कुनै कारवाहीमा नपरेको हुनु पर्नेछ ।
- (८) अनुदान रकमको दुरुपयोग भएको पाइएमा त्यस्ता अनुदानग्राहीबाट प्रचलित कानून बमोजिम सरकारी बाँकि सरह रकम असुली र कारवाही हुनेछ ।
- (९) कार्यक्रम सञ्चालनको लागि प्रस्ताव पेश गर्दा साभेदारी बजेट रु.५ लाखसम्म वा सो भन्दा बढी भएको अवस्थामा व्यवसायिक कार्य योजना पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (१०) प्रस्तावकले लागतको कम्तिमा २५ प्रतिशत लागत साभेदारी गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (११) अनुदानमा स्थापना भएको उपकरण, भौतिक संरचना र सामग्रीहरू अन्य कार्यमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- (१२) तालिम, भ्रमण, गोष्ठी, तलब,भत्ता जस्ता चालु खर्चमा अनुदान उपलब्ध गराइने छैन ।

७. भुक्तानी प्रक्रिया:

(१) सम्बन्धित साभेदारले सुरुमा आफ्नो तर्फको लगानीबाट सम्भौता अनुसारको कार्य सम्पन्न गरि भौतिक निर्माणको हकमा नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त प्राविधिकले तयार गरेको रनिङ्ग बिल, मेजरमेन्ट बुक, कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तथा अन्यको हकमा नियमानुसारका कोटेशन, बिल बिजक, दाखिला प्रतिवेदन, एव फोटोग्राफ आदि कागजात संलग्न राखी भुक्तानीका लागि अनुरोध गरे पश्चात सम्बन्धि कार्यालयले स्थलगत निरीक्षण गरी मनासिव ठहरेमा रनिङ्ग बिलको आधारमा सम्पन्न भएको कामको भुक्तानी दिनेछ ।

(२) वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेटको परिधि भित्र रहि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रदान गरिने अधिकतम अनुदान रकमको सीमा तोकिनेछ साथै कार्यक्रम ७५:२५ को लागत

साभेदारी सञ्चालन हुनेछ । अर्थात यस पालिकाले प्रदान गर्ने अनुदान रकमलाई कार्यक्रम सञ्चालन लागतको ७५ प्रतिशत बराबर मानी बाँकि २५ प्रतिशत रकम सम्बन्धित साभेदार स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(३) भुक्तानी गरिने रकमबाट कन्टिनजेन्सी वापत र नियमानुसारका कर कट्टा गरि बाँकि रकम उपलब्ध गराईनेछ ।

(४) गाउँपालिकाले साभेदारसंग द्विपक्षीय सम्झौता गर्दा कुन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कति रकम अनुदान उपलब्ध गराउने हो र सो रकमको भुक्तानी कसरी गरिन्छ, भन्ने कुरा स्पष्ट खुलाउनु पर्नेछ ।

(५) सामान्यतया: अनुदान रकमको भुक्तानी कार्य सम्पादनको आधारमा बढिमा दुई किस्तामा गरिनेछ । तर रु.१ लाख सम्मका अनुदान रकमको भुक्तानी कार्य सम्पन्न भए पश्चात एकै किस्तामा साभेदारको बैंक खाता मार्फत हुनेछ ।

८. कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धि जिम्मेवारी तथा दायित्व :

(१) कार्यक्रम कार्यान्वयनका सिलसिलामा सूचना प्रकाशन, प्रस्ताव छनौट, सम्झौता, अनुगमन र भुक्तानी सम्बन्धि जिम्मेवारी र दायित्व सम्बन्धित अख्तियार प्राप्त कार्यालयको हुनेछ ।

(२) सम्झौता मुताबिक कार्य निर्धारित समय भित्र उच्च गुणस्तर कायम राखी सम्पन्न गर्ने दायित्व सम्बन्धित साभेदारको हुनेछ ।

(३) साभेदारले कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक पर्ने विशेषज्ञ सेवासम्बन्धि कार्यालय वा अन्य निकाय र क्षेत्रबाट समेत प्राप्त खरिद गर्न सक्नेछ ।

(४) अनुदान ग्राहिले कार्यक्रम सञ्चालनको प्रगति प्रतिवेदन नियमित रूपमा सम्बन्धित कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

९. अनुगमन र मुल्याङ्कन :

(१) आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित सरोकारवालाहरुबाट र भुक्तानी प्रयोजनको लागि सम्बन्धित विज्ञ र प्राविधिक टोलिहरुबाट कार्यक्रमको अनुगमन/मुल्याङ्कन गर्न सकिनेछ ।

(२) अनुदानको उपयोग प्रगतिको अवस्था र कार्यविधि बमोजिमका शर्तहरु पालन भए नभएको गाउँपालिका पशु सेवा शाखाले नियमित अनुगमन गर्नेछ ।

(३) अनुगमन टोलिले अनुदान उपयोगको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन सक्नेछ र यसरी दिइएको निर्देशन पालना गर्नु सम्बन्धित साभेदारको कर्तव्य हुनेछ ।

(४) कार्यक्रम स्थलमा सबैले बुझ्ने भाषामा होडिड. बोर्ड तयार गरि अनुदान प्राप्त रकम, कामको विवरण खुल्ने गरि सार्वजनिक जानकारीको लागि राख्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद: ३
डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम

१०. डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम

दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरू मानवका लागि मात्र नभएर रोग कारक जिवाणुहरूका लागि समेत पोषणयुक्त हुने भएकोले तिनको उचित भण्डारण र बिक्री वितरण गरिएन भने छिट्टै बिग्रने र कतिपय अवस्थामा जनस्वास्थ्यमा समेत प्रतिकूल असर पर्न सक्दछ । दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थहरूको बहूदो माग सम्बोधनका एकातर्फ उल्लेख संख्यामा डेरी पसलहरू सञ्चालन हुनु आवश्यक छ भने अर्कातर्फ त्यस्ता पसलहरूबाट स्वस्थ, स्वच्छ एवं गुणस्तरिय दूध तथा दुग्धजन्य पदार्थ व्यवस्थित भण्डारण र बिक्री वितरण प्रवर्द्धन गर्ने हेतुले दुग्ध उत्पादक सहकारी संघ/संस्था, कृषक, समूह/समिति, डेरी, उद्योग, व्यवसायिक फर्म, कम्पनी, निजी उद्यमीहरू संगको लागत साभेदारी डेरी पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) सम्बन्धित कार्यालयले डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरू अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा दुग्ध उत्पादन, संकलन र बिक्री वितरणमा संलग्न संघ/संस्था, कृषक, समूह/समिति, डेरी, उद्योग, व्यवसायिक फर्म, कम्पनि र निजी उद्यमीहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ग) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सकभर पालिका, वस्तिहरू तथा व्यापारिक केन्द्रलाई लक्षित गरि सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रममा सहभागि हुने आवेदकले कम्तीमा दैनिक ५० लिटर दूध वा सो माथिको दूग्धजन्य परिकार बिक्री वितरण गरिरहेको हुनु पर्नेछ ।

(ङ) यस कार्यविधि बमोजिम निर्माण/सुधार हुने डेरी पसलले अनुसूची-१० बमोजिमको मापदण्ड पुरा गर्नु पर्नेछ ।

(च) डेरी पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(१) बिक्री कक्ष निर्माण, टायल/मार्बल फिटिङ्ग, सिटिङ्ग एरेन्जमेन्ट आदि ।

(२) मिल्क क्यान, मिल्क कन्टेनर, फ्रिज वा डिप फ्रिज खरिद ।

(३) भेण्डिङ्ग मेशिन, कफि मेशिन डिजिटल डिस्प्ले खरिद जडान ।

(४) मिल्क डिस्पेन्सर खरिद, डेरी पसलको सजावट आदि ।

परिच्छेद ४

मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम

शहर बजारमा रहेका अव्यवस्थित मासु पसलहरूका कारण एकातर्फ जनस्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर परिरहकोछ भने अर्कोतर्फ वातावरणीय प्रदुषण र स्थान विशेषको प्राकृतिक सुन्दरता समेत धरापमा परेको देखिन्छ । आम उपभोक्ताहरूको स्वच्छ, स्वस्थ एवं गुणस्तरीय मासु तथा मासुजन्य पदार्थ उपभोग गर्न पाउने अधिकार सुनिश्चितताका लागि समेत हाल सञ्चालनमा रहेका वा नयाँस्थापना हुने मासु पसलहरूलाई एक निश्चित मापदण्ड मुताविक स्तरोन्नति र व्यवस्थित गर्नु अत्यावश्यक देखिन्छ ।

यह परिप्रेक्षमा प्रदेश सरकारले मासु बजारलाई व्यवस्थित गरी स्वच्छ, स्वस्थ एव गुणस्तरिय मासु तथा मासुजन्य पदार्थको सुनिश्चितताका लागि मासु पसल व्यवसायी संघ/समिति, कृषक, समूह/समिति, मासु व्यवसायी, फर्म,कम्पनि र निजी उद्यमीहरु संगको लागत साभेदारीमा मासु पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नेछ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) सम्बन्धित कार्यालयलेमासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालनका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि

(९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा मासुको कारोबार संलग्न वा यसलाई व्यवस्थित गर्ने चाहने स्थानीय निकाय, मासु व्यवसायी संघ/समिति, कृषक, समूह/समिति र मासु उद्यमी, निजी उद्यमीहरुलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(ग) मासु पसल निर्माण/सुधारको कार्यक्रम सकभर गाउपालिकाका व्यापारिक केन्द्रलाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिनेछ ।

(घ) यस कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण/सुधार गरिने मासु पसल स्थानीय निकाय वा नियमानुसारका सरकारी निकायमा आधिकारिक दर्ता र नवीकरण हुनु पर्नेछ ।

(ङ.) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रममा सहभागि हुने आवेदकले दैनिक कम्तिमा ५० किलो मासु वा मासुजन्य पदार्थ बिक्री वितरण गरिरहेको हुनु पर्नेछ ।

(च) यस कार्यविधिबमोजिम निर्माण/सुधार हुने मासु पसलले अनुसूची-११ बमोजिमको मापदण्ड पुरा गर्नु पर्नेछ ।

(छ) मासु पसल निर्माण/सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(१) मासु पसलको कोठा बनाउन भित्ता र भुईमा टायल लगाउन वा मार्बल बिछ्याउने

(२) मासु, मासुजन्य पदार्थ र माछा भण्डारणको लागि फ्रिज वा डिप फ्रिजको व्यवस्था

(३) पशुपन्छी बध गर्दा निस्कने फोहर व्यवस्थापन,

(४) पशुपन्छी काट्ने,भुत्ल्याउने र सफा गर्ने स्ल्याव (टेवुल) निर्माण

(५) स्वच्छ पिउने पानिको व्यवस्था (ओभरहेड ट्याकी स्थापना, पाईप फिटिङ्ग, पानि तान्ने मोटर जडान आदि)

(६) उपकरण खरिद जस्तै मासु भण्डयाउने हुक, स्टेनलेस स्टील टेवल, चपिङ्ग टेवल चक्कुहरु, डिजिटल तराजु, अचानो आदि ।

(७) विभिन्न जातका पशुपन्छीको मासु अलग अलग राखि बेचनका लागि शिशाको पार्टिशन

(८) शौचालय र वासिङ्ग वेशिन निर्माण सुधार,

(९) पसल अगाडिको आगन र ग्राहक बस्ने स्थान निर्माण सुधार,
(ज)सुधारिएको मासु पसलको सामान्य स्वरुप पशु बधशाला तथा मासु जाचँ ऐन,नियमावलि र प्राविधिक निर्देशिकामा तोकिएबमोजिम हुनेछ । तर स्थान विशेषको आवश्यकता मुताविक सम्बन्धित कार्यालयको परामर्श लिई सामान्य परिमार्जन सहितको मासु पसल निर्माण र सुधारमा लागत साभेदारी गर्न बाधा पर्ने छैन ।

परिच्छेद ५

व्यवसायिक बाखा फार्महरुमा डिपिङ्ग ट्याङ्क निर्माण कार्यक्रम

१२. व्यवसायिक बाखा फार्महरुमा डिपिङ्ग ट्याङ्क निर्माण कार्यक्रम: बाह्य परजिवि कारण बाखाको वृद्धि बिकास उत्पादन र स्वास्थ्य प्रभावित हुनु अवागै बाखापालन व्यवसायबाट प्राप्त हुने आर्थिक लाभ समेत ह्रास हुन पुग्दछ । यसर्थ बाखाको जातीय क्षमता बमोजिमको उत्पादन तथा उत्पादकत्व प्राप्त गर्न बाह्य परजिवीको नियन्त्रण अत्यावश्यक देखिन्छ । यसै तथ्यलाई मननगर्दै प्रदेश सरकारले डिपिङ्ग ट्याङ्क निर्माण कार्यक्रम अघि बढाएको छ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:

(क) सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारी मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) यस कार्यक्रमअन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयले प्रदान गर्ने अनुदान रकम डिपिङ्ग ट्याङ्ककोभौतिक संरचना निर्माण कार्यमा मात्र खर्च गर्नु पर्नेछ ।

(ग) साभेदारी डिपिङ्ग ट्याङ्क निर्माणका लागि छनौट गरिने व्यवसायिक फार्म र तिनले पालना गनुपर्ने शर्तहरु निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) छनौट गरिने व्यवसायिक बाखापालन फार्ममा कम्तिमा २० वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा भएको हुनु पर्नेछ ।

(२) डिपिङ्ग ट्याङ्क अनुसूची-१३ बमोजिम निर्माण हुनुपर्नेछ ।

(३) डिपिङ्ग ट्याङ्क निर्माण गरिने स्थल प्राविधिक दृष्टिकोणबाट उपयुक्त हुनु पर्नेछ ।

(४) फार्ममा जैविक सुरक्षाका उपायहरु अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

(५) छनौट गरिएका फार्महरुमा भएका प्रजनन योग्य बोका र माउ बाखाको छनौट तथा टयागिङ्ग गर्ने, कमसल बोकाहरुलाई क्याप्टेशन र पाठिहरु हटाउने गर्नु पर्नेछ । -

६) फार्ममा वर्षमा ३ पटक बाह्य परजिवि नियन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

(७) बाखापालन फार्ममा अनिवार्य रूपले पी.पी.आर. विरुद्धको खोप लगाएको हुनुपर्नेछ ।

(८) बाखाहरुको बिमा गरेको हुनुपर्ने,

परिच्छेद ६

बोयर बोका वितरण कार्यक्रम

१३. व्यवसायिक बाखा फार्ममा बोयर बोका वितरण कार्यक्रम: आय आर्जन, रोजगारि सृजना र गरिवि न्युनिकरणका सन्दर्भमा बाखापालन व्यवसायको महत्वपूर्ण स्थान रहेको छ । विगतमा समेत मासु उत्पादनका लागि उपयुक्त मानिएका उच्च उत्पादकत्वयुक्त विदेशि नश्लका बाखाहरु आयातगरि स्थानीयजातका बाखाको उत्पादन र उत्पादकत्व अभिवृद्धिका लागि जातिय सुधारका प्रयासहरु हुदै आएकोमा पछिल्ला केहि वर्षे यता बाखापालक कृषकहरु माझ बोयर जातको बाखाको लोकप्रियता अप्रत्याशित रूपले बढेको छ । बाखाको नश्ल सुधार गरि उतपादकत्व वृद्धि गर्न तथा व्यवसायिकरणमा टेवा पुऱ्याउने हेतुले गाउँपालिकाले बोयर जातका बाखाको ब्याडको बोका/पाठी वितरण कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याएको छ ।

(१) कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया :

(क) सम्बन्धित कार्यालयले बोयर बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारी मुताविक यस कार्यविधिको दफा १३ को उपदफा १ ग को(१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) व्यवसायिक बाखापालन फार्मको हकमा प्रति फार्म कम्तिमा २५ वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा र कृषक समूह/समिति/सहकारिको हकमा प्रति कृषक कम्तिमा ५ वटा माउ बाखा भएको १० घरधुरिका बिच एउटा बोयर बोका वितरण गर्न सकिनेछ ।

(ग) यस कार्यक्रम अर्न्तगत प्रजननको लागि निम्न गुण भएको ब्याडको बोयर बोका खरिद गर्नुपर्नेछ ।

(१) दुई वा दुई भन्दा बढि पाठापाठी जन्माउने माउ बाखाको सन्तान भएको

(२) बोकाको माउ र बाउको बिच नाता नभएको ।

(३) राम्रो दूध दिने माउबाट जन्मेको ।

(४) जातिय गुण प्रष्ट देखिने भएको ।

(५) दुवै अण्डकोष राम्रोसंग बिकास भएको र समान आकार प्रकारको भएको ।

(६) फूर्तिलो, दानापानि रुचाएर खाने, छाला, रौ सफा र चम्किलो, उमेर अनुसार शारिरिक वृद्धि भएको ।

(७) चौडा छाति, बलियो खुट्टा तथा टाउको र गर्दनको अनुपात मिलेको शरिर भएको ।

(८) प्रजनन सम्बन्धि रोग तथा अन्य रोगहरुबाट मुक्त रहेको ।

(९) ६ महिना उमेर पुगेको र कम्तिमा २०-२५ किलो शारीरिक तौल भएको ।

परिच्छेद ७

घाँस विकास कार्यक्रम सञ्चालन

१४. घाँस विकास कार्यक्रम सञ्चालन पशुपालन क्षेत्रको व्यवसायिकरणका माध्यमबाट एकातर्फ दूध र मासुको उत्पादन र उत्पादकत्व बुद्धि गर्नुपर्ने अवस्था छ भने अर्कातर्फ व्यवसायिक दिगोपनाका लागि प्रतिस्पर्धात्मक क्षमताको विकास र लागत मुल्य न्यूनीकरण पनि हाम्रो सन्दर्भमा उत्तिकै महत्वपूर्ण छ । वर्षे भरि हरियो घाँसको उपलब्धता सुश्चित गर्नका लागि व्यवसायिक कृषक तथा कृषक समूह/समिति/सहकारीमार्फत उन्नत जातका हिउँदे वर्षे र बहुवर्षे घाँसेबालिहरुको खेतीप्रवर्द्धन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ । उन्नत घाँसखेतीविस्तारका लागि प्रदेश सरकारले विभिन्न किसिमका प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरु जस्तै घाँसको बीउ/बेर्ना/सेट्स/स्लिप/स्यापलिङ्ग आदिको उत्पादन र वितरण हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको बिउ/बेर्ना/सेट्स वितरण उन्नत घाँस खेतिको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने सामुदायिक वन तथा खेर गएको जग्गामा घाँस खेतीविकास घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्न सोलार बोरिङ स्थापना, मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्भेस्टर वितरण र मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएको छ ।

(१) हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको बीउ/बेर्ना/सेट्स वितरण कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) पशुपालनमा आबद्ध व्यवसायिक कृषक/समूह/समिति/सहकारि, कम्पनि, फर्म र निजी उद्यमीहरुलाई वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेटको सिमा भित्र रहि निःशुल्क वितरण गर्नुपर्नेछ (ख) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ बमोजिमको खरिद प्रकृया अपनाइनेछ ।

(२) उन्नत घाँस खेतिको आधारमा अनुदान कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारी मुताबिक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) पशु आहारा प्रयोजनको लागि खेतीगरिएको बहुवर्षिय घाँसको क्षेत्रफलको आधारमा प्रतिरोपनी रु.१० हजारसम्म उपलब्ध गराइनेछ ।

(ग) बिउ उत्पादन प्रयोजनको लागि खेतीगरिएको हिउँदे/वर्षे/बहुवर्षे घाँसको हकमा समेत क्षेत्रफल को आधारमा प्रति रोपनी बराबर रु.१० हजारसम्म अनुदान दिन सकिनेछ तर यस्तो अनुदान प्राप्त गर्नका लागि सम्बन्धित कार्यालयसंग पहिला नै कन्ट्याक्ट फार्मिङ्गको सम्झौता गरेको हुनु पर्नेछ ।

(३) सामुदायिक वन तथा खेर गएको जग्गामा घाँस खेती विकास कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारी मुताबिक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ

(ख) सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र कम्तिमा ५० रोपनी जग्गामा घाँस विकास गरेको हुनुपर्नेछ ।

(ग) यस कार्यक्रम अर्न्तगत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(१) डाँले घाँसको विरुवा खरिद र रोपण ।

(२) हिउँदे घाँसको बिउ खरिद र वितरण ।

- (३) वर्षे घाँसको बिउ खरिद र वितरण ।
- (४) बहुवर्षे घाँसको बिउ/बेर्ना/स्लीप/सेट्स खरिद तथा वितरण ।
- (५) घाँसको स्रोत केन्द्र/नर्सरी स्थापना ।
- (६) घाँस खेतीमा सिचाई व्यवस्थापन ।
- (७) घाँस खेतीको लागि आवश्यक पर्ने मेशिन औजार र उपकरण खरिद ।
- (८) घाँस खेती गरिएको क्षेत्रको घेराबार र जैविक बारबन्देज ।

(४) मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्भेस्टर वितरण कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया

- (क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) व्यवसायिक किसिमले प्रति फार्म/कृषक/व्यवसायि कम्तिमा २० वटा बयस्क गाई भैसीपालन गरिरहेका १० वटा फार्म/कृषक/व्यवसायिहरुले सयुक्त रुपमा मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्भेस्टर प्रयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाएमा त्यस्ता फार्म/कृषक/व्यवसायिहरुलाई कार्यक्रम सञ्चालनमा प्राथमिकता दिइनेछ,
- (ग) साइलेज बनाउने प्रयोजनको लागि प्रत्येक फार्म/कृषक/व्यवसायि संग कम्तिमा २ हेक्टर क्षेत्रफलमा घाँस खेतीगरेको हुनु पर्नेछ ।
- (घ) मल्टिफङ्गसन ग्रास हार्भेस्टर वितरण गर्दा व्यवसायिक पशुपालन असल आहारामा व्यवस्थापन अभ्यास अनुसरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(५) घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्न सोलार बोर्डिङ कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया:

- (क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।
- (ख) छनौट गरिने व्यवसायिक गाई भैसीपालक कृषक/फार्म/व्यवसायिले कम्तिमा २० वटा दूधालु गाईभैसि पालन गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ग) पशु आहाराको लागि कम्तिमा ४० रोपनी क्षेत्रफलमा सघन घाँस खेती गरेको हुनुपर्नेछ ।
- (घ) घाँस खेतिको लागि सिचाई व्यवस्थापन गर्ने सोलार बोरिङ. वितरण गर्दा व्यवसायिक पशुपालनमा असल आहारा व्यवस्थापन अभ्यास अनुसरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

(६) मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्रिया:

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) छनौट गरिने कृषक/फार्म/व्यवसायिले गाई भैसिको हकमा कम्तिमा ५ वटा वयस्क गाइभैसि, बाखाको हकमा कम्तिमा २० वटा माउ बाखा र मासुको लागि पाडापालन गर्नेको हकमा कम्तिमा १५ वटा पाडापालन हुनु पर्नेछ ।

(ग) मोटर सहितको च्यापकटर मेशिन वितरण गर्दा व्यवसायिक पशुपालनमा असल आहारा व्यवस्थापन अभ्यास अनुशरण गरि घाँस कम खेर जाने पद्धति अवलम्बन गर्नेलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।

परिच्छेद ८

व्यवसायिक पशुपन्छि फार्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम

१६. व्यवसायिक पशुपन्छि फार्म प्रवर्द्धन कार्यक्रम

(१) व्यवसायिक बगुरफार्ममा खोर निर्माण/सुधार तथा जैविकसुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया:

बगुर पालन व्यवसाय मार्फत आयआर्जन एव स्वरोजगार प्रवर्द्धन गर्ने ध्येयले स्वच्छ वातावरणमा स्वस्थ बगुरपालनलाई प्रश्रय दिई गुणस्तरिय मासु उत्पादन सुनिश्चित गर्ने तथा छाडा बगुरपालनलाई निरुत्साहित गर्ने सोचका साथ व्यवसायिक बगुर फार्ममा खोर निर्माण/सुधार तथा जैविक सुरक्षा प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

(ख) यस कार्यक्रममा सहभागि हुने बगुर पालक कृषक/फार्म/व्यवसायिले पहाडि क्षेत्रको हकमा पाठापाठी उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा ५ वटा भुनि वा मासु उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा १० वटा बगुर पालेको हुनु पर्नेछ भने तराई क्षेत्रको हकमा पाठापाठि उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा १० वटा भुनि वा मासु उत्पादन प्रयोजनले कम्तिमा २० वटा बगुर पालेको हुनु पर्नेछ ।

(ग) यस कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित कार्यालयबाट प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(१) बगुरको खोर निर्माण र सुधार गर्ने ।

(२) बगुर फार्ममा आवश्यक पर्ने औजार/उपकरण खरिद गर्ने ।

(३) बगुर फार्ममा बारबन्देज र जौविक सुरक्षको प्रवन्ध गर्ने ।

(४) बगुर फार्ममा बायोग्यास निर्माण तथा फोहर व्यवस्थापन गर्ने ।

(५) बगुर फार्ममा पानिको व्यवस्था, विद्युतीय मोटर र नमासिने प्रकृतिका सरसफाई सामाग्री खरिद गर्ने

१७. व्यवसायिक गाईभैसी फार्महरूलाई गोठ निर्माण सुदृढीकरण तथा जैविक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन प्रक्या:

(क) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरू अवलम्बन गर्नेछ ।

ख) छनौट हुने साभेदारले अनुसूची-१२ बमोजिमको असल पशुपालन अभ्यास पालना गर्नु पर्नेछ ।

(ग) यस कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि व्यवसायिक गाईभैसी पालन फार्मको वर्गीकरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) साना व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्म ५ देखि १० वटासम्म उन्नत दूधालु गाईभैसी पालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(२) मझौला व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्म ११ देखि ३० वटासम्म उन्नत दूधालु गाईभैसीपालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(३) ठूला व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्म ३० भन्दा बढि उन्नत दूधालु गाईभैसी पालन गरि दूध उत्पादन र बेचेबखन गर्ने गरेको ।

(घ) कार्यक्रम सञ्चालनका लागि उपलब्ध गराईने आर्थिक सहयोग निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(१) साना व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्मलाई उन्नत नश्लका गाईभैसीखरिद र पशु बिमा वापत प्रति पशु रु २० हजारका दरले प्रति कृषक/फार्म/व्यवसायी बढिमा रु १,००,०००/- (एक लाख) सम्म आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

(२) मझौला व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि प्रति कृषक/फार्म/व्यवसायीलाई बढिमा रु.२,००,०००/- (दुई लाख) सम्म सम्म आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

(क) गोठ निर्माण/सुधार तथा फार्मको बारबन्देज र जैविक सुरक्षा आदि ।

(ख) पशु प्रजनन पशु आहारा तथा अन्य व्यवस्थापकिय कार्यमा सहयोग पुग्ने मेसिनरि औजारहरू जस्तै कृतिम गर्भाधान उपकरण, ग्राइण्डर, च्यापकटर, काउ म्याट, मिल्क क्यान, व्हील ब्यारो आदि खरिद । (

३) ठूला व्यवसायिक गाईभैसीपालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि प्रति कृषक/फार्म/व्यवसायी बढिमा रु.३,००,०००/- (तीन लाख) सम्म अनुदान प्रदान गरिनेछ ।

(क) गोठ निर्माण/सुधार तथा फार्मको बारबन्देज र जैविक सुरक्षा आदि ।

(ख) पशु प्रजनन पशु आहारा तथा अन्य व्यवस्थापकीय कार्यमा सहयोग पुग्ने मेसिनरी औजारहरू जस्तै कृत्रिम गर्भाधान उपकरण, ग्राइण्डर, च्यापकटर, काउ म्याट, मिल्क क्यान, व्हील ब्यारो आदि खरिद । (

ग) मिल्कङ्ग मेशिन/मिल्कङ्ग पार्लर/फोरेज बल्क मेशिन/यु.एम.एम.बि. मेशिन/विद्युतीय फिडर/साइलोपिट/डिपबोरिङ्ग/चिलिङ्ग भ्याट/पाश्चुराइजेर आदि खरिद तथा जडान ।

१८. व्यवसायिक बाखा फार्महरूलाई खोर निर्माण/सुधार तथा जैविक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया :

(१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिकस्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक यस कार्यविधिको परिच्छेद २ को दफा ४ को उपदफा (१) देखि (९) सम्मका प्रावधानहरू अवलम्बन गर्नेछ । यस कार्यक्रमको प्रयोजनको लागि व्यवसायिक बाखापालन फार्मको वर्गिकरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।

(क) निजी व्यवसायिक बाखापालन फार्म कम्तिमा २० वटा प्रजननयोग्य माउ बाखा पालन गरेको फार्म ।

(ख) सामुहिक व्यवसायिक बाखापालन फार्म : बाखापालन कृषक समूह/समितिमा आवद्ध भएका र प्रति समूह कम्तिमा १० जना सदस्य भै प्रति सदस्य कम्तिमा १० वटा प्रजनन योग्य माउ बाखा पालन गरेको वा सो संख्यामा बाखापालन गरि व्यवसाय शुरु गर्ने फार्म ।

(ग)सहकारीव्यवसायिक बाखापालन फार्म: कम्तिमा २५ जनासदस्यहरू सहकारिमा आवद्ध भएका र प्रति सदस्य कम्तिमा १० वटा प्रजननयोग्य माउबाखापालन गरेको फार्म ।

(२)निजी,सामुहिक वा सहकारी व्यवसायिक बाखापालन फार्मलाई निम्न क्रियाकलाप सञ्चालनकालागि अधिकतम रु.१,००,००० (एक लाख) अनुदान सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

(क) बाखाको खोर निर्माण/सुधार ।

(ख) फार्मको जैविक सुरक्षाको लागि बारबन्देज ।

(ग) डिपिङ्ग टयाङ्क निर्माण ।

(घ) घाँस विकास तथा नर्सरि स्थापना ।

(ङ) प्रजनन बोका खरिद तथा व्यवस्थापन ।

(च) फार्म व्यवस्थापनमा आवश्यक औजार उपकरण खरिद ।

१९. अण्डा उत्पादन गर्ने व्यवसायिक फार्महरूलाई जैविक सुरक्षा तथा खोर निर्माण/सुधार कार्यक्रम सञ्चालन प्रकृया::

(१) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित कार्यालयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम बजेट र अख्तियारि मुताविक गर्नेछ ।

(२) कम्तिमा १००० वटा लेर्यस कुखुरा,५०० वटा स्थनीय लोकल कुखुरापालन गरिरहेको कुखुरापालक कृषक/ फार्म/व्यवसायिलाई मात्र कार्यक्रममा समावेस गरिनेछ ।

(३) छनौट हुने साभेदारले संघिय सरकारबाट जारि भएको “व्यवसायिक पंक्षि फार्म तथा ह्याचरि सञ्चालन निर्देशिका,२०७१” का प्रावधानहरू अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।

(४) यस कार्यक्रम अन्तर्गत प्रदान गरिने अनुदान रकम निम्न कार्यमा खर्च गर्न सकिनेछ ।

(क) कुखुराको खोर निर्माण/सुधार ।

(ख) व्यवसायिक कुखुरा पालन फार्ममा आवश्यक पर्ने औजार/उपकरण खरिद र जडाना

(ग) कुखुरा फार्ममा बारबन्देज र जैविक सुरक्षाको प्रवन्ध ।

(घ) व्यवसायिक कुखुरापालन फार्मबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन आदि

परिच्छेद ९

अनुदान तथा लागत साझेदारी

२०. अनुदानतथालागतसाझेदारीमागर्नेकार्यक्रमहरू:

प्रस्तावककोयोग्यता:प्रस्तावक/निवेदकलेरू. १०।-

कोटिकटटासीनिवेदनरप्रस्तावकासाथमातपलसिकाकागजातसंलग्नगरीपेशगर्नु पर्नेछ।

२१. युरिया मोलासेस मिनरल ब्लक बनाउने मेशिन वितरण:

१. फार्म/व्यवसायदर्तागरेकोप्रमाणपत्र

२. नेपाली नागरिकताकोप्रमाणपत्र।

३. कालोसूचीमानपरेकोस्वघोषणा।

४. सम्बन्धितवडाकार्यालयकोरपशुसेवाकेन्द्रकोसिफारिस

२२. लागतसाझेदारीमाघासकाट्नेरप्याकिङगर्नेमेशिनवितरण:

१.फार्म/व्यवसायदर्तागरेकोप्रमाणपत्र

२. नेपाली नागरिकताकोप्रमाणपत्र।

३. कालोसूचीमानपरेकोस्वघोषणा।

४. सम्बन्धितवडाकार्यालयकोरपशुसेवाकेन्द्रकोसिफारिस

५.आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा दर्ता भएको प्रमाणपत्र।

२३. घासखेतीगरेको क्षेत्रफलको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने।

१.फार्म/व्यवसायदर्तागरेकोप्रमाणपत्र

२. नेपाली नागरिकताकोप्रमाणपत्र।

३. कालोसूचीमानपरेकोस्वघोषणा।

४. सम्बन्धितवडाकार्यालयकोरपशुसेवाकेन्द्रकोसिफारिस

५. कम्तिमा १० रोपनि जमिनमा घाँस खेती गरेको प्रमाण।

२४.लागतसाझेदारीमावोयर/वोयरक्रसवोकावितरण:

१.फार्म/व्यवसायदर्तागरेकोप्रमाणपत्र

२. नेपाली नागरिकताकोप्रमाणपत्र।

३. कालोसूचीमानपरेकोस्वघोषणा।

४. सम्बन्धितवडाकार्यालयकोरपशुसेवाकेन्द्रकोसिफारिस

५. कम्तिमा २० माउ बाखा पालेको।

२५. बंगुरकापाठापाठीवितरण

१. फार्म/व्यवसायदर्तागरेकोप्रमाणपत्र
२. नेपाली नागरिकताकोप्रमाणपत्र।
३. कालोसूचीमानपरेकोस्वघोषणा।
४. सम्बन्धितवडाकार्यालयकोरपशुसेवाकेन्द्रकोसिफारिस
५. सिमान्तकृत प्रमाणित गरिएको र बंगुरपालन गर्दा स्थानीय वातावरणमा नकारात्मक असर नपर्ने व्यहोराको सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस पत्र।

३१. पशुपन्छीकोविमाप्रिमियमा १२.५% अनुदान

कृषि तथा पशुपंक्षी बीमा निर्देशिका, २०७७अनुसार नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने ७५ प्रतिशत र कृषकले उपलब्ध गराउनु पर्ने २५ प्रतिशत विमा शुल्क मा कृषकले तिर्नु पर्ने २५ प्रतिशतमा १२.५ प्रतिशत पालिकाले सहयोग गर्ने र बाकि १२.५ प्रतिशत कृषकले व्यहोर्ने।

आवश्यक कागजातहरु:

१. पशु विमा गरेको विमा लेखको प्रतिलिपी।
२. सम्बन्धित पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस।

३२. युवा लक्षित कार्यक्रम:

१. फार्म दर्ता गरेको प्रमाणपत्र।
२. नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र।
३. कम्तिमा ५ माउ (भैसी वा गाई) पालन गरेको वा योजना भए संरचना निर्माण गरेको प्रमाणपत्र।
४. कम्तिमा १० माउ (बाखा वा बंगुर) पालन गरेको वा योजना भए संरचना निर्माण गरेको प्रमाण।
५. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केको प्रमाण
६. बेरोजगार युवा भए सो को प्रमाण।
७. कालो सुचीमा नपरेको स्वघोषणा।
८. सम्बन्धित वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस।

परिच्छेद १०

अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया

३५ अनुदानकार्यक्रमकार्यान्वयन प्रकृया:

क.) अनुदान (नगद/वस्तुगत) का विषय उल्लेख गरी शाखाले गाउँपालिकाको वेबसाइट मार्फत सूचना प्रकाशन गर्नेछ र उक्त सूचना शाखा, वडा तथा पशु सेवा केन्द्रहरूमा समेटटा सगरनेछ।

ख.) प्रकाशित सूचना अनुसार कृषक/व्यवसायि/ उद्यमीहरूले तोकिए बमोजिमका कागजातहरू एवं आफ्नो व्यवसायको विस्तृत विवरण सहितको प्रस्तावना शाखामा पेश गर्नु पर्नेछ।

ग.) पेस भएका प्रस्तावनाहरूको योग्यता परिक्षण गरी अयोग्यलाई मुल्याङ्कन प्रक्रियाबाट हटाउने छ र योग्य प्रस्तावहरूको व्यवसायस्थलमा नै गएर फिल्ड भेरिफिकेशन गरिनेछ।

घ.) फिल्ड भेरिफिकेशनबाट अयोग्य ठहरियका प्रस्तावक हरुलाई मुल्याङ्कन प्रक्रियाबाट हटाई योग्य प्रस्तावकहरूको अनुसूचि-१ बमोजिम गठित मुल्याङ्कन समितिबाट मुल्याङ्कन गरिने छ।

ङ.) मुल्याङ्कन समितिबाट मुल्याङ्कन भएको नतिजा शाखा प्रमुख मार्फत आर्थिक विकास समितिमा पेश गरिने छ। आर्थिक विकास समितिबाट स्विकृत भएपछी अन्तिम नतिजा गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनुका साथै शाखा र सेवा केन्द्रहरूमा समेट टाँस गरिने छ।

च.) अनुदानका लागि छनौट भएका कृषक/उद्यमी/ व्यवसायीसँग कार्य संचालनको लागि सम्झौता गरिने छ। र उक्त सम्झौता बमोजिम कार्य सम्पन्न गरेपछी वडा कार्यालय र पशु सेवा केन्द्रको सिफारिस एवं आवश्यकता अनुसार शाखाबाट स्थलगत अनुगमन गरी शाखाको सिफारिसका आधारमा गाउँपालिकाले भत्तानी दिनेछ।

३६. बजार व्यवस्थापन कार्यक्रम:

क.) संकलन केन्द्र निर्माणका लागि आर्थिक विकास समितिले स्थान छनौट गर्नेछ।

ख.) छनौट भएको स्थानमा संकलन केन्द्रको संरचना निर्माणको लागि गाउँपालिकाले जग्गाको व्यवस्थापन गर्नेछ र नियमानुसार संरचना निर्माण गरिनेछ।

३७. कृषकसँग विशेषज्ञ सेवा कार्यक्रम:

क.) कम्तिमा ३ दिन अघि शाखाबाट सम्बन्धित सेवा केन्द्रलाई सूचना दिएर शाखाले विज्ञ सहितको टिम लिएर तोकिएको सेवा केन्द्रमा परिचालित हुनेछ।

ख.) सेवा केन्द्रले पशुपालनका विषयमा प्राविधिक समस्या भोगिरहेका कृषकहरूलाई पूर्व सूचना प्रदान गरी सेवा केन्द्र वा तोकिएको स्थानमा भेला गर्नुपर्नेछ।

ग.) शाखाबाट गएका विज्ञ टोली र कृषकहरबिच समस्या र समाधानका कार्य हुनेछन र कृषकहरूले स्थानीय स्तरमै विज्ञ सेवा प्राप्त गर्नेछन।

३८. संभाव्यता अध्ययन:

- क) गाउँपालिकाले आफ्नो वेवसाइटमा प्रकाशन गर्नेछ।
- ख) तोकिएको योग्यता पुरा गरेका फर्म/संस्थाले प्रस्तावना पेश गर्नेछन्।
- ग) पेश भएको प्रस्तावनाको मूल्याङ्कन समितिले मूल्याङ्कन गरी आर्थिक विकास शाखा मार्फत आर्थिक विकास समितिले स्विकृत गर्नेछ।
- घ) गाउँपालिकाले अन्तिम परिणाम आफ्नो वेवसाइटमा प्रकाशन गर्नेछ।
- ङ) छनौट भएको संस्था/फर्मसँग सम्झौता गरिने छ र सम्झौताको साथमा सम्झौताका शर्तहरू उपलब्ध गराइने छ।
- च) संस्था/फर्मले सम्झौताका शर्त बमोजिम कार्य सम्पन्न गरि प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। सो को आधारमा भुक्तानी गरिने छ।

३९. फर्म/संस्थाको योग्यता:

- नेपाल सरकारको निकायमा दर्ता भएको।
- PAN/VAT मा दर्ता भएको र नविकरण गरेको।
- संभाव्यता अध्ययन गरेको कम्तिमा २ वर्षको अनुभव भएको
- कालो सूचीमा नपरेको स्वघोषणा।

४०. बाखाप्याकेज कार्यक्रम:

- क.) कार्यक्रमसञ्चालनको लागिआर्थिक विकाससमितले स्थानकोछनौटगर्नेछ । ।
- ख.)सम्बन्धित पशुसेवा केन्द्रले तोकिएकोस्थानमापूर्व सूचनाकाआधामाशाखारवडा प्रतिनिधि समेतकोउपस्थितिमा भेलागराई२०जना लक्षित कृषकछनौटगरीसमुहगठन गर्नेछ ।
- ग.)गठित समुहलाई कार्यक्रमकोउद्देश्य वारेजानकारीर ३दिने स्थलगत बाखापालनतालिमप्रदान गरिनेछ ।
- घ.)स्वीकृत बजेटकोपरिधीमारही प्रत्येक सदस्यलाई कम्तिमा २ गोटाका दरले माउ बाखा/प्रजनन योग्य पाठी खरिद गरी उपलब्ध गराइने छ ।
- ङ.)समुहको निर्णय अनुसारसदस्य कृषकहरूलाईपायक पर्ने गरीवोका पालक ३ जनाकृषकछनौटगरी३गोटा७५% कावोयरवोकावितरणगरिनेछ ।
- च.)सदस्यकृषकहरूलाईस्वीकृतकार्यक्रम/बजेटकोपरिधिभित्ररहीदाना, औषलिलगायतकाआधारभूतसेवासमयको लागिउपलब्धगराइनेछ ।
- छ.)सिजनअनुसारकाघाँसकाविउ/वेर्नाहरूउपलब्धगराइनेछरकृषकहरूलेउक्तघाँसकाविउ/वेर्नाहरूलाईहुर्काउनेरउ पयोगगर्नेव्यवस्थागर्नु पर्नेछ ।
- ज. कार्यक्रमकार्यन्वयनकोचरण२पटकरसम्पन्नभएपछी१पटकस्थलगतअनुगमनगरिनेछ ।

परिच्छेद: १२

तथ्याङ्क संकलन

४१.लिखु तामाकोशी गाउँपालिका अन्तर्गत सबै वडाका सबै कृषकहरको घरमा गई पशु पन्छीको तथ्याङ्क लिइनेछ । गणकहरू पशु सेवा शाखाले सूचना निकालि सुचिकृत गर्ने छ । तथ्यांक संकलन सम्बन्धि कार्यक्रम नियमानुसार हुनेछ ।

परिच्छेद: १३

आर्थिक सूचक

४२. घाँसखेती गरेको क्षेत्रफलको आधारमा उपलब्ध गराउने:

- प्रति रोपनी रु: ५००० का दरले अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।

४३. घाँसका विउ बेर्ना तथा कटिङ्ग:

- प्रचलित बजारभाउ अनुसार ।

४४.बाझोपन निवारणघुम्ती/घरदैलो तथा स्वास्थ्य शिविर:

- शिविरको लागि औषधी तथा सामग्री खरिद: प्रचलित बजारभाउ अनुसार
- घरदैलो सेवामा प्रयोग हुने सबारी साधन/ईन्धन खर्च :प्रचलित नियमानुसार,
- विज्ञको पारिश्रमिक: बाह्य विज्ञ : ३५०० प्रति व्यक्ति प्रतिदिन

- आन्तरिक विज्ञः
  - १) अधिकृतस्तर रु: २५०० प्रतिव्यक्ति प्रति दिन
  - २) प्राविधिक रु: १५०० प्रतिव्यक्ति प्रति दिन
  - ३) सहयोगी रू: १००० प्रतिव्यक्ति प्रति दिन
- खाजा खर्च रु: २०० प्रतिव्यक्ति प्रति दिन
- प्रति शिविर एकमुष्ट रु: ५,००,०००

४५. उत्कृष्ट कृषक/इस्टिमिटरलाई पुरस्कृत गर्ने:

- प्रथम रु: १०,०००-/-
- द्वितीय रु: ७,०००-/-
- तृतीय रु: ५०००-/-
- व्यवस्थापन (वायानर/प्रमाणपत्र,खाजा/चियापान आदि) रु: १०,०००-/-

४६. खोप लगाउने प्राविधिकलाई पारिश्रमिकः

- पशुवस्तुलाई पशुमा लाग्ने विभिन्न रोग विरुद्ध खोप लगाउने प्राविधिक (निजी/सरकारी) लाई प्रति ठुला पशु रू: २०-/- र प्रति साना पशु रु: १०

४७. तालिम, गोष्टि,सेमीनार बैठक आदिको खर्चः

क्र.श.	विवरण	इकाई	बढीमा खर्च सिमा
१	कार्यक्रम संयोजक	प्रति दिन	नियमानुसार
२	मुख्य प्रशिक्षक/सहजकर्ता	प्रति कक्षा	नियमानुसार
३	सहायक प्रशिक्षक	प्रति कक्षा	नियमानुसार
४	कार्यपत्र बापत	प्रति कार्यपत्र	नियमानुसार

४८. बजार अनुगमन आदिको खर्चको विवरण

क्र.स.	बिबरण	इकाई	बढीमा खर्च सिमा
१	अनुगमन संयोजक	प्रति दिन	रु:१५००- /
२	अनुगमन टोली सदस्य	प्रति दिन	रु:१५००- /
३	यातायात खर्च	प्रति जना	नियमानुसार
४	खाजा खर्च	प्रति जना	नियमानुसार
५	खाना खर्च	प्रति जना	नियमानुसार
६	स्टेशनरी		नियमानुसार
७	मसलन्द		नियमानुसार
८	व्यानर		नियमानुसार
९	व्यवस्थापन खर्च		नियमानुसार

परिच्छेद:१४

आर्थिक प्रशासन सेवा

४८. आर्थिक प्रशासन सेवा

कार्यक्रमको लेखाङ्कन, कारोवार, लेखा परिक्षण गर्दा लेखा परिक्षण ऐन, २०७५ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, नियमावली, २०६४ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ बमोजिम गरिने छ।

परिच्छेद १५

थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने

४९. थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने:

१. यो कार्यविधिको कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार यस कार्यविधिमा थपघट, हेरफेर तथा वा खारेज गर्न सक्नेछ।

अनुसूची-१

प्रस्ताव आह्वानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति;.....

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका कृषि तथा पशु सेवा शाखाको आ.व. २०...../..... को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम मुताविक देहायका कार्यक्रम पशु सेवा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७८ बमोजिम लागत साझेदारीमा संचालन गर्ने ईच्छुक आवेदकहरुबाट यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ औं दिन सम्म कार्यालय समय भित्र प्रस्ताव दर्ता गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। साथै रीत नपुगी वा म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरु चनौटका लागि समाबेस हुन नसक्ने व्यहोरा समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ। थप जानकारीका लागि .....को फोन नं..... मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ।

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	संख्या	हधिकतम साझेदारी रकम रु:	प्रस्ताव पेश गर्न सक्ने सम्भावित साझेदारहरु

प्रस्ताव साथ सम्मिलित हुनुपर्ने कागजातहरु:

- अनुसूची-२ को बमोजिम रु:१०को टिकट टाँस गरेको आवेदन।
- आवेदकको नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
- कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रियामा तोकिए बमोजिमका अनुसूचीहरु।
- कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको जग्गाको स्वामित्व देखिने कागजातको प्रतिलिपि।
- लिजमा लिएको जग्गाको हकमा करारनामा वा सम्झौता पत्र।
- प्रचलित कानून बमोजिम आधारिक निकायमा संस्था/फर्म/व्यवसाय दातृ निकाय तथा नवीकरण र पान, भ्याट दर्ता प्रमाणपत्र।
- समुह/समिति/सहकारीको हकमा कार्य समितको निर्णयको प्रतिलिपि।
- अघिल्लो आ.व. को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन र करचुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
- अनुसूची ४ बमोजिमको लागत साझेदारी गर्ने प्रतिबद्धता, अनुसूची५ बमोजिमको स्वघोषणा र अनुसूची ६ बमोजिमको सिफारिस पत्र।
- कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार थप कागजात आवश्यक परेमा उल्लेख गर्न सकिनेछ।

अनुसूची २
आवेदन

श्री.....

.....

विषय:प्रस्ताव पेश गरिएको सम्बन्धमा ।

तहाँ लिखु तामाकोशी गाउपालिका कृषि तथा पशु सेवा शाखाको मिति.....को ..... पत्रिकामा प्रकाशित सूचना मुताविक म निवेदकले लागत साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्न ईच्छुक भई आवश्यक कारवाहीको लागि यो निवेदन पेश गरेको छु ।

निवेदक

दस्तखत

मिति

सम्पर्क नं.

प्रस्तावकको नाम:

स्थायि ठेगाना:

प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम:

कार्यक्रम संचालन हुने स्थान:

संलग्न कागजात:

अनुसूची-३
व्यवसायिक योजना

- प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम:
- कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थान:
- आवेदकको नाम:
- आवेदकको सम्पर्क नं.
- आवेदक संस्था/फर्म/व्यवसाय/कम्पनी को दर्ता नं.:
- दर्ता भएको कार्यालय र मिति:
- आवेदकको संस्था/फर्म/ कम्पनी/व्यवसायको उमेर:
- भ्यट/पान दर्ता नं.:
- प्रस्तावित कार्यक्रमको अनुमानित लागत रु:
- प्रस्तावक आफै श्रोतबाट व्यहोर्ने रकम रु:
- सम्बन्धित कार्यालयसँग माग रकम रु:
- प्रस्तावित कार्यक्रमको उद्देश्य:
- प्रस्तावित कार्यक्रम कार्यान्वयन स्तलमा बोधमान भौतिक पूर्वाधार:
  - क) सडक सुविधा छ/छैन
  - ख) कस्तो सडक छ।
  - ग)नजिकको बजारको नाम:
  - घ)बिजुलीको व्यवस्था छ/छैन
- खानेपानीको सुविधा छ \ छैन

अनुसूची-४
लागत साभेदारीको प्रतिवद्धता

लिखु तामाकोशी गाउँपालिकाकृषि तथा पशु सेवा शाखाको..... मिति
..... को .....मा प्रकाशित सूचना अनुसार लिखु तामाकोशी गाउँपालिका .....नं. वडा
..... गाँउ/टोल स्थायी ठेगाना भएको श्री .....

.....ले लागत साभेदारीमा ..... कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पेश
गरेको व्यवसाय योजना अनुसार अनुमानित कूल लागत रु..... को .....प्रतिशतले हुन आउने रु.
..... अक्षरुपि ..... बराबरको लगानी आफ्नो आन्तरिक श्रोतबाट व्यहोर्ने कार्यक्रम सम्पन्न गर्ने
प्रतिवद्धता जाहेर गर्दछु ।

निबेदकको

दस्तखतः

नामः

मितिः

--	--

संस्थाको छापः

अनुसूची-५
समान प्रकृतिको अनुदान नलिएको स्वघोषणा

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका कृषि तथा पशु सेवा शाखाको..... मिति
..... को .....मा प्रकाशित सूचना अनुसार लिखु तामाकोशी गाउँपालिका .....नं. वडा
..... गाँउ/टोल स्थायी ठेगाना भएको श्री .....ले लागत साभेदारीमा
..... कार्यक्रम
सञ्चालनका लागि पेश गरेको व्यवसाय योजना संग मेल खाने कार्यका लागि विगत ३ वर्ष भित्र संघीय
सरकार वा प्रदेश सरकारको मातहतका मन्त्रालय/निर्देशनालय/विज्ञ केन्द्रबाट अनुदान नलिएको
स्वघोषणा गर्दछु । अन्यथा फेला परेर कसुरदार ठहरेमा सम्झौता रद्द लगाएत नियमानुसारका अन्य
सजाय भोग्न समेत तयार छु ।

निवेदकको

दस्तखतः

नामः

मितिः

संस्थाको छापः

--	--

अनुसूची-६
सिफारिस पत्र

श्री.....

बिषय: सिफारिस गरिएको बारे ।

उपरोक्त सम्बन्धमा लिखु तमाकोशी गाउँपालिकाको मिति..... को .....मा प्रकाशित
सूचना अनुसार लिखु तामाकोशी गाउँपालिका ..... नं. वडा ..... गाउँ/टोल स्थायी ठेगाना भएको
श्री..... ले लागत साझेदारीमा

.....
कार्यक्रम सञ्चालनका लागि सिफारिस पाउँ भनी यस कार्यालयमा निवेदन दिएकोमा संलग्न कागजातहरूको अध्ययन
तथा आवश्यक जाँचबुझ गर्दा निजले पेस गरेका विवरणहरू सहि रहेको र सोही प्रकृतिको कार्यामा विगत... बर्ष भित्र
कुनै पनि अनुदान लिएको देखिन नआएकाले निजको प्रस्ताव छनौट प्रकृतियामा संलग्न गरिदिनु हुन सिफारिस गरिएको
बेहोरा अनुरोध छ ।

सिफारिस गर्ने
दस्तखत
मिति

अनुसूची-७
स्थलगत प्रमाणीकरण मुल्याङ्कन फारम

- (क) सामान्य जानकारी
 (१) जिल्ला:
 (२) आवेदकको नाम:
 (३) स्थायि ठेगाना:
 (४) प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम:
 (५) कार्यक्रम सञ्चालन स्थलको ठेगाना:
 (६) स्थलगत प्रमाणीकरण मिति:
 (७) स्थलगत प्रमाणीकरणमा संलग्न पदाधिकारीको विवरण:

क्र.श.	पदाधिकारीहरूको नाम	पद	सही

ख) आवेदकको मुल्याङ्कन

क्र.श.	मुल्याङ्कनका सूचकहरू	भार	प्राप्ताङ्क
१)	भौतिक क्षमता	३०	
१.१	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलको जग्गा वा भवन आफ्नै स्वामित्वको छ/छैन		
१.२	प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रयास जग्गा छ/छैन		
१.३	भविष्यमा विस्तारका लागि जग्गा उपलब्ध हुनसक्ने संभावना छ कि छैन ?		
१.४	बाढि पहिरोले क्षेती नपुग्ने अवस्था च/छैन		
१.५	कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा बाटो, पानी बिजुलीको सुविदा छ/छैन		
१.६	भौगोलिक हिसाबले उक्त स्थानमा प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उपयुक्त छ/छैन		
२)	प्राविधिक क्षमता	१५	
२.१	प्रस्तावित कार्यक्रमसँग मेल खाने क्रियाकलाप हाल संलग्नता छ/छैन		
२.२	आवश्यक प्राविधिक सेवा टेवा प्राप्त हुन सक्ने अवस्था छ/छैन		
२.३	आवेदक सम्बन्धित विषयको तालिम अनुभव प्राप्त छ/छैन		
३)	वित्तीय क्षमता	१५	
३.१	आवेदक लागत साझेदारी गर्न सक्ने आर्थिक क्षमता छ/छैन		
३.२	साझेदारीका लागि बैंक मौज्दात वा सञ्चालित कारोवार बचत छ/छैन		
३.३	आवश्यक रकम वित्तीय संस्था ऋण प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था छ/छैन		
४)	वातावरणिय उपयुक्तता	१०	
४.१	प्रस्तावित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बासिन्दाबाट विरोध नहुने अवस्था छ वा छैन		
४.२	प्रस्तावित कार्यक्रमले वातावरणमा नकारात्मक असर नपुग्ने अवस्था छ/छैन		

५)	अन्य पक्षहरु	२०	
५.१	संस्था\व्यक्तिको व्यवसायिक क्रियाशिलता छ\छैन		
५.२	दर्ता नविकरण,अडिट र करचुक्ता अध्यावधिक छ\छैन		
५.३	आवश्यक कच्चा पदार्थ प्राप्त हुन सक्ने अवस्था छ\छैन		
५.४	उत्पादित वस्तुको सहज बजारीकरण हुन सक्ने अवस्था छ\छैन		
६)	स्थलगत टोलीको राय	१०	
६.१	प्रस्तावमा उल्लेखित कुरा र स्थलगत अवस्था बिच समानता छ\छैन		
६.२	आवेदक सँग लागत साझेदारी गर्न उपयुक्त छ\छैन		
	जम्मा	१००	

नोट: उपरोक्तानुसार स्थलगत प्रमाणिकरणका दौरान सकारात्मक अवस्था भेटिए ५ अंक नकारात्मक अवस्था भेटिए ० अंक प्रदान गर्दा ४० अंक प्राप्त गर्न सफल प्रस्तावहरुको प्राथमिकिकरण गरिने छ । कुल ४० भन्दा कम अंक प्राप्त गरेका प्रस्तावहरु छनौटका लागि प्रस्ताव मुल्याङ्कन तथा सिफारिस समितिमा पेश गरिने छैन ।

क्र.स.	विवरण	परिणाम	अवस्था
१.			
२.			
३.			
४.			
५.			
६.			

घ) स्थलगत प्रमाणिकरणमा भेटिएका अन्य थप विवरण भए उल्लेख गर्ने

- १)
- २)
- ३)

स्थलगत प्रमाणिकरण टोलीको राय

स्थलगत प्रमाणिकरणमा भेटिएका तथ्यहरुको आधारमा आवेदकसँग लागत साझेदारी गरि प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन गर्न उपयुक्त हुन्छ\हुदैन भनि राय पेश गर्ने .

क्र.स.	स्थलगत प्रमाणीकरण गर्ने पदाधिकारीको नाम	हुन्छ\हुदैन	दस्तखत
१.			
२.			
३.			

अनुसूची-८

प्रस्ताव मुल्याङ्कन फारम

क्र.स.	मुल्याङ्कनका आधारहरु	भार(प्रतिशत)	प्राप्ताङ्क
१.	संस्थाको उमेर र अनुभव	५	
१.१	३ बर्षे भन्दा घटी	१	
१.२	३ बर्षे देखि ५ बर्ष सम्म	२	
१.३	६ बर्ष देखि ८ बर्ष सम्म	३	
१.४	९ बर्ष देखि ११ वर्ष सम्म	४	
१.५	१२ बर्ष भन्दा माथि	५	
२	कार्यक्रम कार्यान्वय स्थलको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	२०	
२.१	सडक सुविधा भएको	४	
२.२	बिजुलीको सुविधा रहेको	२	
२.३	खानेपानीको सुविधा रहेको	२	
२.४	जग्गा आफ्नो भएको	८	
२.५	आफ्नै स्वामित्वमा भवन भौतिक पूर्वाधार सवारी साधन यन्त्र उपकरण भएको	४	
३	प्राविधिक दक्षता सम्बन्धी विषयको तालिम (संस्थाको हकमा स्थायि कामदार)	१०	
३.१	७ दिन अवधि सम्मको तालिम	२	
३.२	७ देखि १५ दिन अवधि सम्मको तालिम	४	
३.३	१६ देखि ३० दिन अवधि सम्मको तालिम	६	
३.४	१ महिना देखि ३ महिना अवधि सम्मको तालिम	८	
३.५	३ महिना भन्दा बढि अवधिको तालिम	१०	
४	वित्तिय क्षमता	४	
४.१	स्वलगानी गर्न सक्ने आधार	२	
४.२	अन्य निकायबाट सहयोग प्राप्त गर्न सक्ने अवस्था	२	
५	प्रत्यक्ष लाभान्वित संख्या	५	
५.१	५ जना सम्म	१	
५.२	५ देखि १० जना सम्म	२	
५.३	११ देखि १५ जना सम्म	३	
५.४	१६ देखि २० जना सम्म	४	
५.५	२१ भन्दा बढि	५	
६	वातावरणीय उपयुक्तता	६	

६.१	प्रस्तावित कार्यक्रमको वातावरणीय प्रभाव मुल्याङ्कन गरेको	३	
६.२	वातावरणिय प्रभाव न्युनिकरणका उपायहरू सामेल गरिएको	३	
७	अन्य पक्षहरू	२०	
७.१	बिगतमा सम्पादित काम र प्रस्तावित कार्यक्रमबिच तालमेल रहेको	५	
७.२	संस्थाको अवस्थिति र प्रस्तावित कार्यक्रम सञ्चालन स्थल बिचको तादम्यता	५	
७.३	कार्यविधि अनुसारका फर्मेट र अनुसूचीहरूको परिपालना	५	
७.४	भइरहेको व्यवसाय नभइ लगानी गर्न खोजिएको नायाँ व्यवसाय	५	
८	स्विकृत कार्यविधि अनुसारको थप आधार	२३	
८.१	सूचना मुताविक सम्बन्धित कार्यालयको प्राथमिकता	५	
८.२	आर्थिक प्रस्तावको गुणस्तर	५	
८.३	प्राविधिक प्रस्तावको गुणस्तर	५	
८.४	व्यवसायी कार्ययोजनाको स्पष्टता	५	
८.५	नियमानुसारको दस्तुर वा टिकट टाँस	३	
९	पेश भएका विवरणहरूको विश्वस्नियता	७	
९.१	आवश्यक कागजातहरूको संलग्नता	५	
९.२	स्थानीय बासिन्दाबाट बिरोध नहुने प्रमाण	२	
	जम्मा	१००	

अनुसूची-९
सम्झौता-पत्र

लिखु तामाकोशी गाउँपालिका आ.व.....को स्वीकृत वार्षिककार्यक्रम अनुसार लागत साझेदारीमा .....कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि मिति.....गते प्रकाशित सूचना मुताविक पेश हुन आएका प्रस्तावहरु मध्ये यस गाउँपालिकाको मिति.....को .....स्तरिय निर्णयबाट श्री ..... को प्रस्ताव छनौट भएको हुदाँ .....(यस अघि प्रथम पक्ष भनिने) र श्री.....(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) का बिच तपसिल बमोजिमका शर्तहरु पालना गरि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न मन्जुर भै यो द्विपक्षिय सम्झौता गरि दियो-लियो ।

इति सम्बत.....साल.....महिना.....गते.....रोज शुभम् ।

तपसिल

(१).....कार्यक्रम.....जिल्ला.....
.....गाउँपालिका..... नं. वडाको .....गाँउ-टोलमा मिति
.....सम्ममा सम्पन्न गरिनेछ ।

(२) प्रथम पक्षले .....‘.....कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दोश्रो पक्षले पेश गरेको व्यवसाय योजना मुताविक निम्न बमोजिमका क्रियाकलापहरुका लागि अनुदान उपलब्ध गराउने छ ।

क्र.स.	क्रियाकलाप विवरण	अनुमानित लागत रू:	प्रथम पक्षले बेहोर्ने रू:	दोस्रो पक्षले बेहोर्ने

३) प्रथम पक्षले अनुदान रकमबाट ४ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी वापत र नियमानुसारका आयकर गरि बाकी रकम दोस्रो पक्षको बैंक खातामा भुक्तानी गरिने छ ।

४) दोस्रो पक्षले स्वीकृत प्रस्ताव मुताविकको डिजाईन र लागत ईस्टिमिट अनुसारका सम्पुर्ण कार्यहरु उच्च गुणस्तर कायम राखि निर्धारित समय भित्र सम्पन्न गर्नु पर्नेछ ।

(५) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक निर्माण सम्बन्धित डिजाईन, ईष्टिमेट, सुपरभिजन, रनिङ्ग बिल, अन्तिम बिल, र कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन लगायतका सबै प्राबिधिक कार्यहरु तथा निर्माण,खारिद, ढूवानि, सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदि दोश्रो पक्षले गर्नेछ ।

(६) दोश्रो पक्षले सुरुमा आफ्नो लगानिबाट कार्य सुरुवात गरि सम्पन्न भएको कामको नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त पविधिकले तयार गरेको मेजरमेन्ट बुक, रनिङ्ग बिल, कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन, नियमानुसारको भ्याट बिल र अन्य आवश्यक कागजात सहित भुक्तानीका लागि पेश गरे पश्चात प्रथम

पक्षले स्थलगत प्राविधिक प्रतिबेदनको आधारमा मनासिव ठहरे बढिमा २ किस्तामा अनुदान रकम भुक्तानी गर्नेछ ।

(७) प्रथम पक्षले कुनैपनि समयमा संचालित कार्यको अनुगमन-निरीक्षण गरि सम्झौता मुताविक कार्य भए-नभएको अनुगमन गर्न र आवश्यक सुझाव दिन सक्नेछ ।

(८) कार्यक्रम संचालनका दौरान वा सम्पन्न भए पश्चात संचालन, मर्मत सम्भार, व्यवस्थापन, जोखिम र दिगोपनाको लागि गरिने कार्यहरु तथा अप्रत्याशित रुपमा श्रृजित सबै प्रकारका दायित्व र जिम्मेवारी दोश्रो पक्षको हुनेछ ।

(९) दोश्रो पक्षले कार्यक्रम संचालन स्थलमा सबैले देख्ने गरि अनिवार्य रुपले कार्यक्रमको नाम, ठेगाना तथा सहयोगि निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेखित होडिङ्ग बोर्ड सबैले देख्ने गरि राख्नु पर्नेछ ।

(१०) दोश्रो पक्षले नियमित रुपमा (कम्तिमा चौमासिक अवधिको) कार्यक्रमको प्रगति, उपलब्धि तथा कारोवार सम्बन्धि विवरणहरु प्रथम पक्षलाई अनिवार्य रुपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(११) कार्यक्रम संचालनका दौरानमा कुनै कुरा हेरफेर वा परिमार्जन गर्नु परेमा दुवै पक्षको आपसि सहमतिमा हुनेछ ।

(१२) सम्झौतामा उल्लेख हुन छुटेका विषयको हकमा यसै कार्यविधि र प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(१३) प्रथम पक्षले सम्झौता मुताविकको काम नभै रकम दुरुपयोग हुन सक्ने देखेमा एक पटकका लागि सचेत गराउने र त्यसो गर्दा पनि सुधार नदेखिएमा एक पक्षिय रुपमा सम्झौता भंग गर्ने र हिनामिना भए बराबरको रकम सरकारी बाँकि सरह असुल उपर गर्न सक्नेछ ।

नोट: द्विपक्षीय सम्झौतामा कार्यक्रमको प्रकृतिअनुसारका अन्य सान्दर्भिक बुदाँहरु थप गर्न सकिनेछ ।

दोश्रो पक्षका तर्फबाट

हस्ताक्षर:

नाम:

पद:

कार्यालय:

कार्यालयको छाप:

हस्ताक्षर:

प्रथम पक्षका तर्फबाट

हस्ताक्षर:

नाम:

पद:

कार्यालय:

कार्यालयको छाप:

रोहवर

हस्ताक्षर

अनुसूची-१०
डेरी पसल मापदण्ड

- (१) ठूलो डेरी पसल सामान्यता १२ फिट चौडाई र २० फिट लम्बाई तथा सानो पसलको हकमा १० फिट चौडाई र १२ फिट लम्बाई १२ फिट तथा पसलको ऊँचाई १० फिट कायम रहने गरि सिलिङ्ग राखिएको हुनुपर्ने ।
- (२) डेरी पसलको सिलिङ्गबाट धुलो मैलो नखस्ने र पानि नतपिकने गरि बनाएको हुनुपर्ने ।
- (३) डेरी पसलको भित्ता पक्का खालको र भित्ताको भित्रि भागमा ६ फिट ऊँचाई सम्म सेतो रङ्गको टायल लगाई त्यस भन्दा माथि सेतो रङ्ग लगाएको हुनुपर्छ ।
- (४) बिक्रि कक्षको भूँई नचिप्लिने, पानि नजम्ने र नसोरने किसिमले ढलान गरिएको वा टायल-मार्बल लगाई सजिलै सफा गर्न सकिने हुनुपर्छ ।
- (५) डेरी पसल र आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहर व्यवस्थापनको प्रबन्ध भएको हुनुपर्छ ।
- (६) डेरी पसलमा प्रयोग गरिने औजार-उपकरणहरु खिया नलागेको तथा फुडग्रेड स्टेनलेस स्टीलले बनेको
- (७) डेरी पसलमा काम गर्ने व्यक्तिले एप्रोन,गमवुट,मास्क,क्याप र ग्लोव लगाउनु पर्नेछ ।
- (८) डेरी पसलमा झिँगा वा अवाञ्छित जिवजन्तु परन नसक्ने किसिमको व्यवस्था भएको ।
- (९) डेरी पसलमा फ्रिज, डिफ्रिज वा चिलर व्यवस्था भएको ।

अनुसूची-११

मासु पसल मापदण्ड

- (१) ठूलो मासु पसल सामान्यतया १२ फिट चौडाई र २० फिट लम्बाई तथा सानो पसलको हकमा १० फिट चौडाई र १२ फिट लम्बाई भएको हुनुपर्ने ।
- (२) मासु पसलको उचाई १० फिट कायम रहन गरि सिलिङ्ग राखिएको र सिलिङ्गबाट धुलो मैलो नखस्ने र पानि नतपकिने गरि बनाईएको हुनुपर्ने ।
- (३) मासु पसलको भित्ता पक्का खालको र भित्ताको भित्री भागमा ६ फिट उचाई सम्म सेतो रङ्गको टायल लगाई त्यस भन्दा माथि सेतो रङ्ग लगाएको हुनुपर्ने ।
- (४) बिक्रि कक्षको भुई नचिप्लिने, पानि नजम्ने र नसोरने किसिमले ढलान गरिएको वा टायल-मार्बल लगाई सजिलै सफा गर्ने सकिने हुनुपर्ने ।
- (५) मासु पसलमा सफा पानिको मात्र प्रयोग गर्ने गरिएको हुनुपर्ने ।
- (६) मासु पसल हावादार र बिजूलिको सुबिधा भएको स्थानमा सेतो ट्यावलाईटको प्रयोग भएको हुनुपर्ने ।
- (७) मासु काट्ने औजार-उपकरण स्विया नलागेको तथा गुणस्तरिय स्टेनलेस स्टीलले बनेको हुनुपर्ने ।
- (८) मासु राख्ने कोठामा सुर्यको प्रकाश सिधा नपर्ने हुनुपर्छ ।
- (९) मासु टुक्राउने अचानो सफा र प्रयोग नभएको बखत छोपेर राखिएको हुनुपर्ने ।
- (१०) मासु पसल र आसपासको क्षेत्र सफा र आकर्षक हुनुका साथै फोहर व्यवस्थापनको प्रबन्ध भएको हुनुपर्ने ।
- (११) मासु पसलमा का मगर्ने व्यक्तिले एप्रोन, गामबुट, मास्क, क्याप र ग्लोव लगाउनुपर्ने ।
- (१२) मासु पसलमा झिंगा वा अवान्छित जिवजन्तु परन नसक्ने किसिमको व्यवस्था गनुपर्ने ।
- (१३) मासु पसलमा फ्रिज, डिप फ्रिजको व्यवस्था हुनुपर्ने ।
- (१४) सम्बन्धित साझेदारले स्वस्थकर मासु बिक्रि वितरण सम्बन्धि आचार संहिता लागु गर्ने प्रतिवद्ध हुनुपर्ने ।

आज्ञाले
जयप्रकाश राय
प्र.प्रशासकीय अधिकृत